КАТЕДРА: „МЕНИДЖМЪНТ И ИСТОРИЯ НА СПОРТА“



МЕНИДЖМЪНТ НА СПОРТА, ФП, III КУРС

СОФИЯ
2024

НСА
ВАСИЛ ЛЕВСКИ





Контакти – доц. Нина Атанасова

- Кабинет – 320
- nina.atanasova@nsa.bg
- Консултации: понеделник от 13.00 -14.00 часа – 320 к.

Тематика и обхват на лекцията

- Управлението като информационен процес. Методология на управлението. Управленски функции.
- Технология за вземане на решение.
- Видове управленски решения.



Тематика и обхват на лекцията

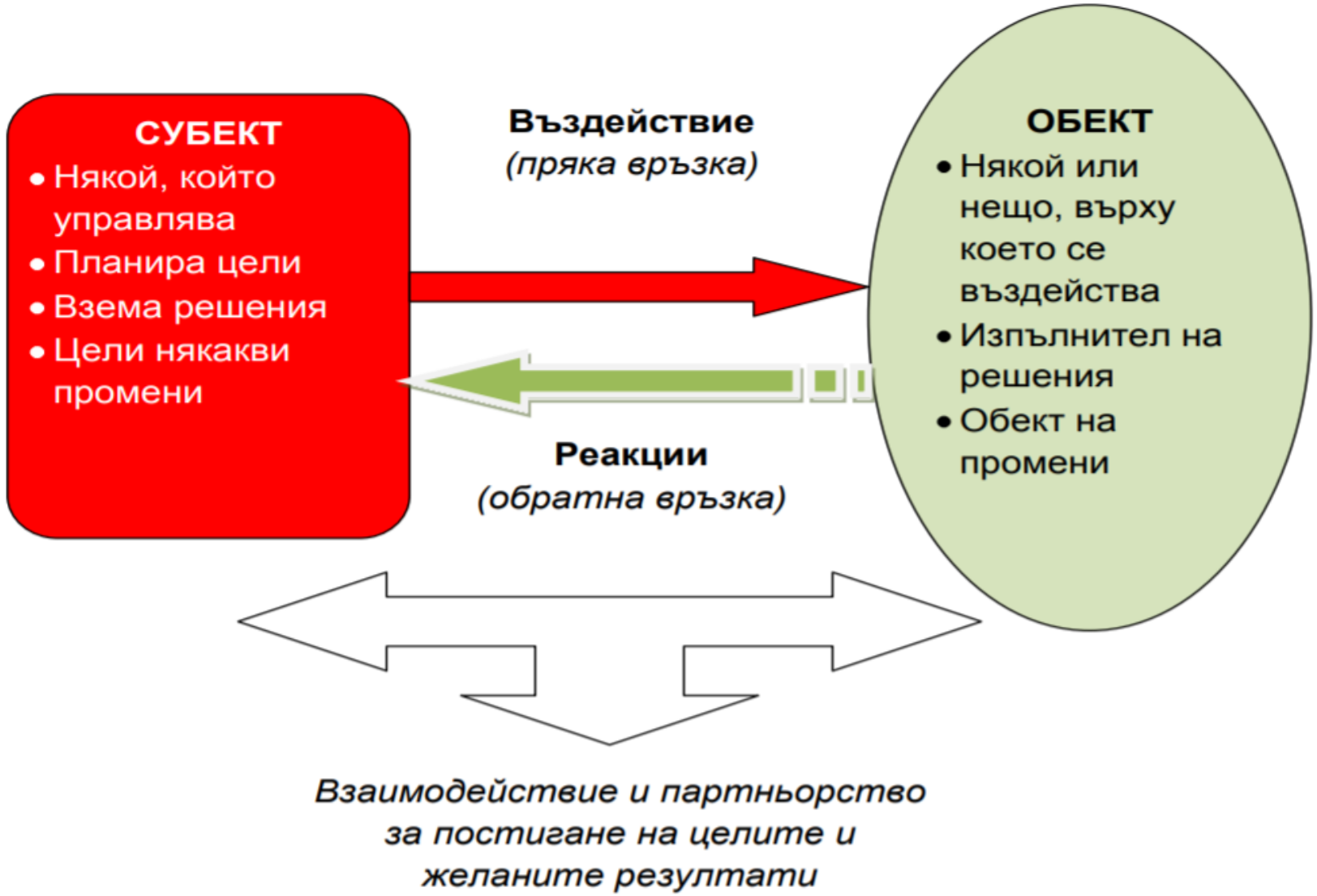
* Прогнозирането като управленска функция;

* Същност на планирането в спорта;

* Метод мозъчна атака

* Метод Делфи

Връзката субект – обект на управление



Управленски функции и мястото им в етапите от реализацията на решението

- **ЕТАПИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА РЕШЕНИЕТО** — **УПРАВЛЕНСКИ ФУНКЦИИ**

1. Подготовка за вземане на решение → информация → директна → прогнозиране

информация → индиректна → моделиране

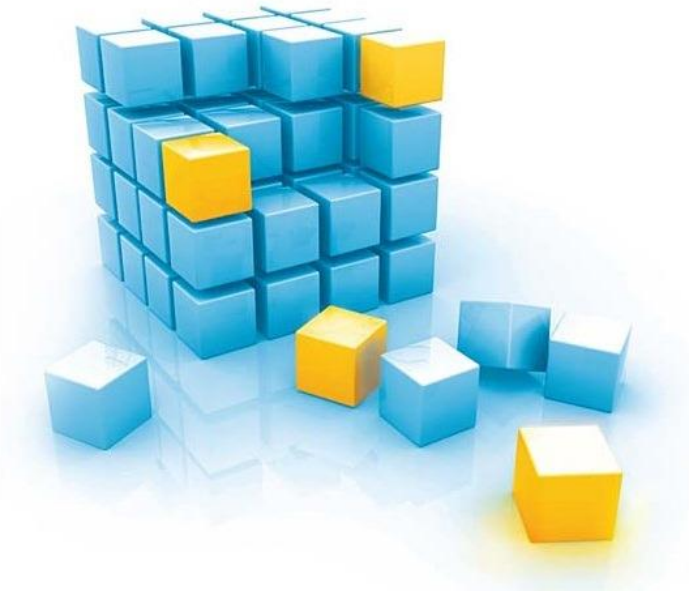
2. Вземане на решение → варианти - избор на вариант

3. Подготовка за изпълнение → Планиране, стратегическа организация

4. Изпълнение на решението → Оперативна организация, координация, контрол

Същност на прогнозирането като управленска функция

Прогнозирането в спорта представлява научно предвиждане на бъдещото развитие на даден обект, предмет или явление, изградено върху събития и факти от неговото минало.



Етапи при прогнозирането



1. Организация за прогнозиране – подготовка за разработване на прогнозата. Определя се целта на прогнозата, избират се подходящите методи за прогнозиране, определят се критериите за подбор на експертите и др.;

2. Ретроспекция – събира се богата, разностранна информация за досегашното развитие на обекта, подлежащ на прогнозиране, като тази информация се систематизира по определени показатели;

3. Диагностика – анализ на събраната информация и формулиране на тенденциите в развитието на прогнозирания обект;

4. Прогностика – заключителен етап, в който прогнозата придобива окончателен вид с всички характерни за нея детайли в количествен, качествен и времеви аспект.

Видове прогнози в спорта

I. В зависимост от броя на използваните методи:

1. Симплексни – изградени чрез използването на един метод;

2. Дуплексни – чрез два метода;

3. Комплексни – чрез повече методи.

II. Според срока на прогнозата:

1. Дългосрочни – извършене за по-продължителен период от време, най-често за четиригодишен олимпийски цикъл;

2. Средносрочни – за период от 1 – 3 години;

3. Краткосрочни – до 1 година

4. Оперативни – за съвсем кратък предстоящ период от време

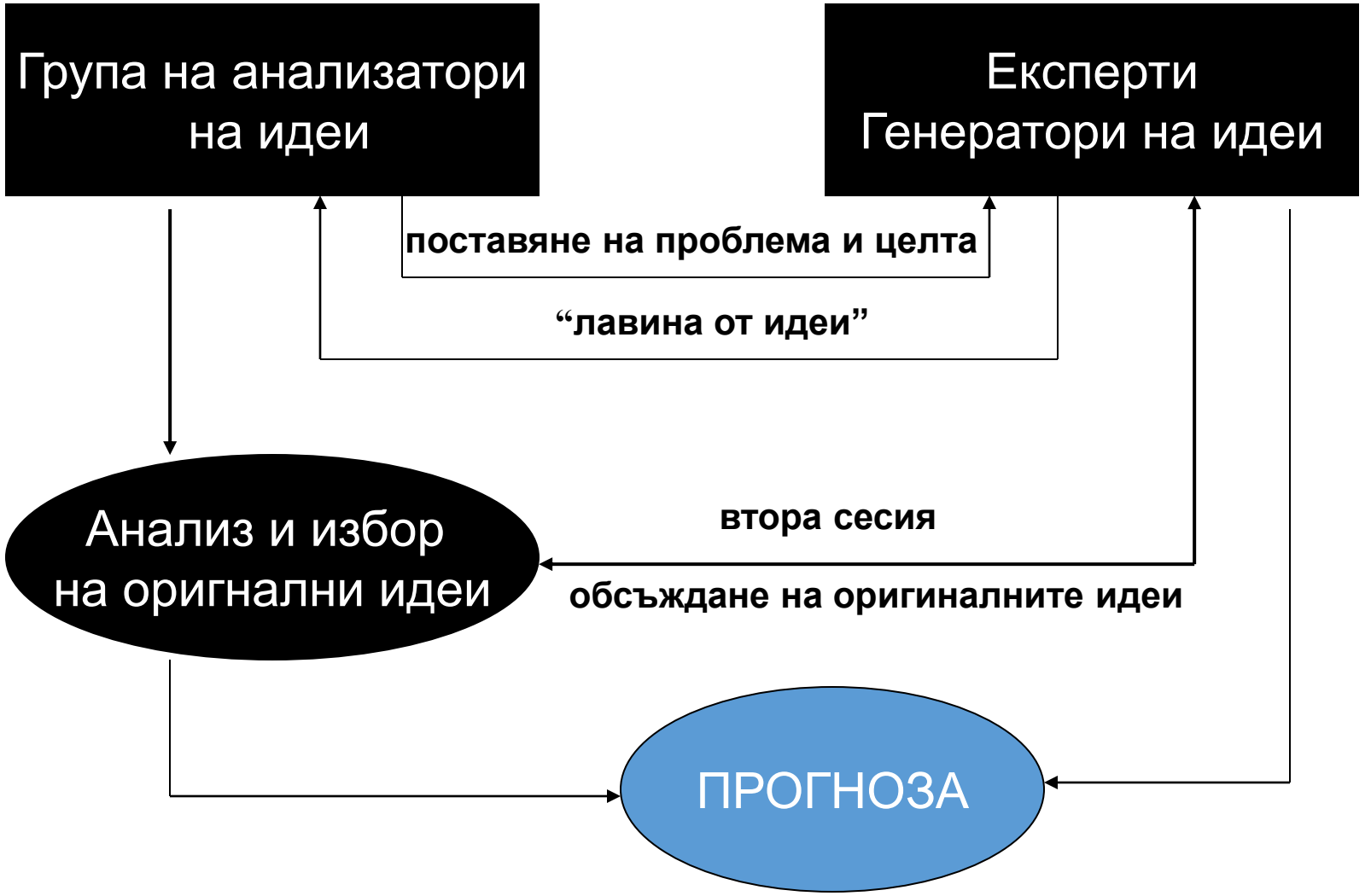
III. Според обхвата си

1. Национални – с национално значение

2. Регионални – с регионално значение

3. Глобални – с глобално значение


Мозъчна атака



Метод “Мозъчна атака”

Предимства

- Поставяне на участниците в изравнени позиции спрямо решаването на проблема.

- Основава се на опростени и логични правила, които го правят лесно приложим без специална подготовка на участниците.

- Методът не изисква привличането на специална техника и помощни средства за групата.

Недостатъци

- Правилата на метода не дават гаранция да се изчерпят всички възможни идеи.
- Обсъждането на проблема става само от един екип, което понижава възможността за даване на голямо разнообразие от идеи.
- Ограниченият брой на участниците в обсъждането на проблема.





Същност на метод “Делфи”



Характеристики на метод “Делфи”

- Анонимност на оценките.
- Използване на определени критерии при избора на експерти.
- Математико-статистическа обработка след всеки етап.
- Дълга и продължителна процедура.

Планиране в спорта

Същност на планирането в спорта – съзнателен, целенасочен процес, чието съдържание е точно определяне във времето на последователността на действията, наличните сили, средствата и отговорности за постигането на определена цел или комплекс от цели.

Процедури при планирането

1. Определяне за всеки планов период на научно обосновани цели, подцели и задачи;

2. Събиране на информация за състоянието в съответната организация в предходния планов период;

3. Анализиране на постиженията и слабостите в предплановия период;

4. Избор на подходяща структура на плана;

5. Обвързване на целите, подцелите и задачите с необходимите дейноти във времеви план;

6. Осигурявяне на плана с необходимите материални и финансови ресурси във времеви план;

7. Делегиране на отговорностите по съответните дейности;

8. Обсъждане и приемане на плана, организация, регулиране, координация и контрол за изпълнението му.

Подходи при планирането в спорта

I. Планиране върху основата на крайните цели – за основа на планирането служат предварително зададените цели. Извършва се чрез т.нар. “дърво на целите” – формулира се главна цел, произтичащи от нея подцели и задачи, които се обвързват в комплекс с необходимите средства и ресурси.

II. Планиране върху основата на наличните ресурси - съобразяване с наличните расурси в предплановия период, както и прогнозата за тяхното изменение за времето, за което се разработва плана.

III. Планиране върху основата на достигнатото равнище - изхожда се от достигнатото ниво на развитие от предплановия период.

Структура на организационен план

№ по ред	Дейности	Средства	Срокове	Изпълнители (отговорности)
1 2 3 4 . . . . n				

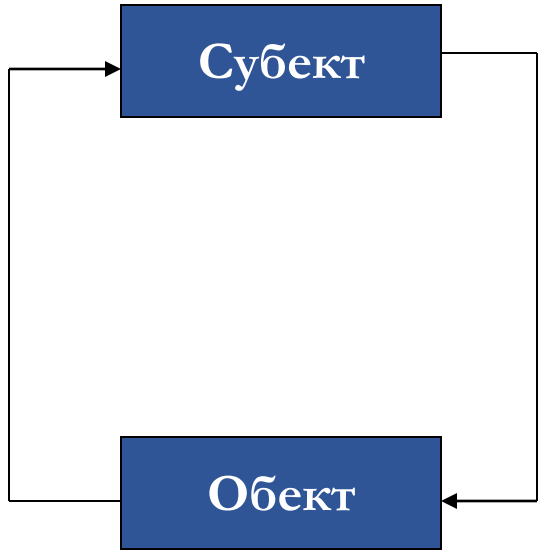
Основни понятия в управлението



1. Проблем
2. Цел
3. Управление
4. Ситуация
5. Субект
6. Обект
7. Информация
   - права
   - обратна
8. Система
9. Цикъл
10. Организация

Управленски цикъл





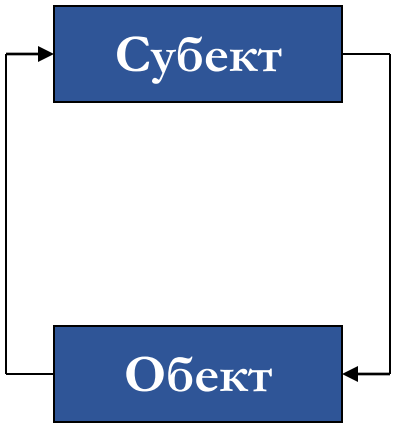
Обратна връзка

/Контрол/

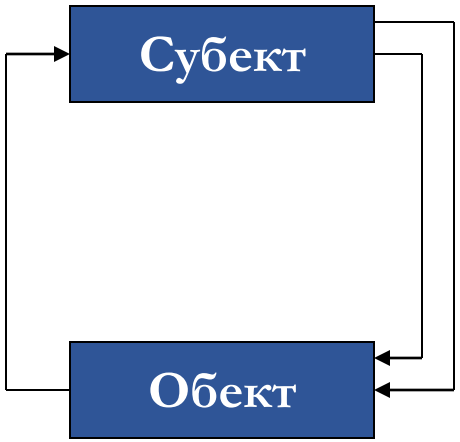
Права връзка

/Вземане на решение/

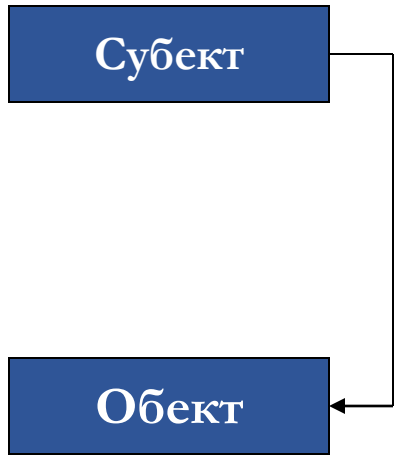
Видове управленски цикли



двуфазов

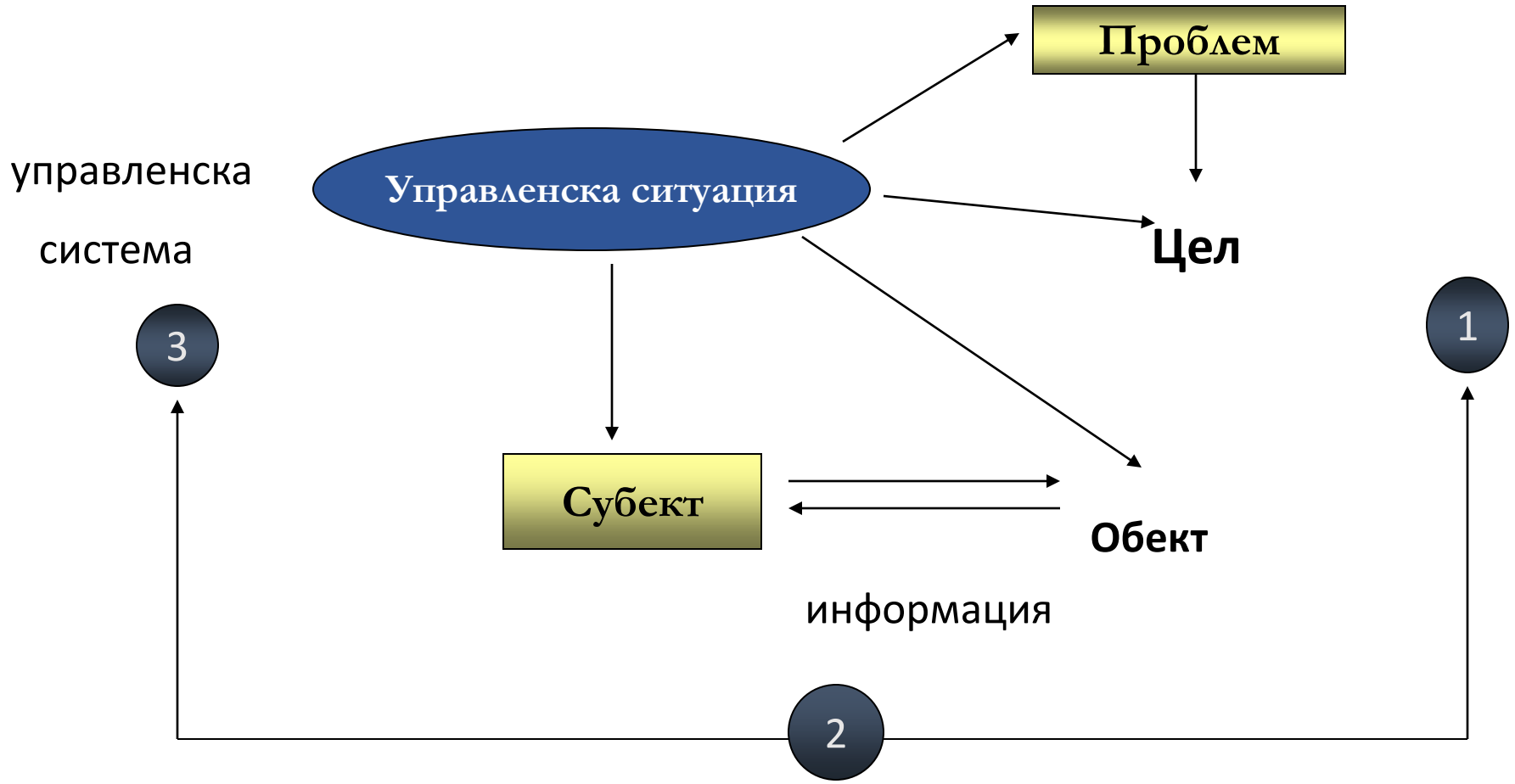


трифазов



еднофазов

Механизъм на управлението



Вземане на управленско решение в спорта

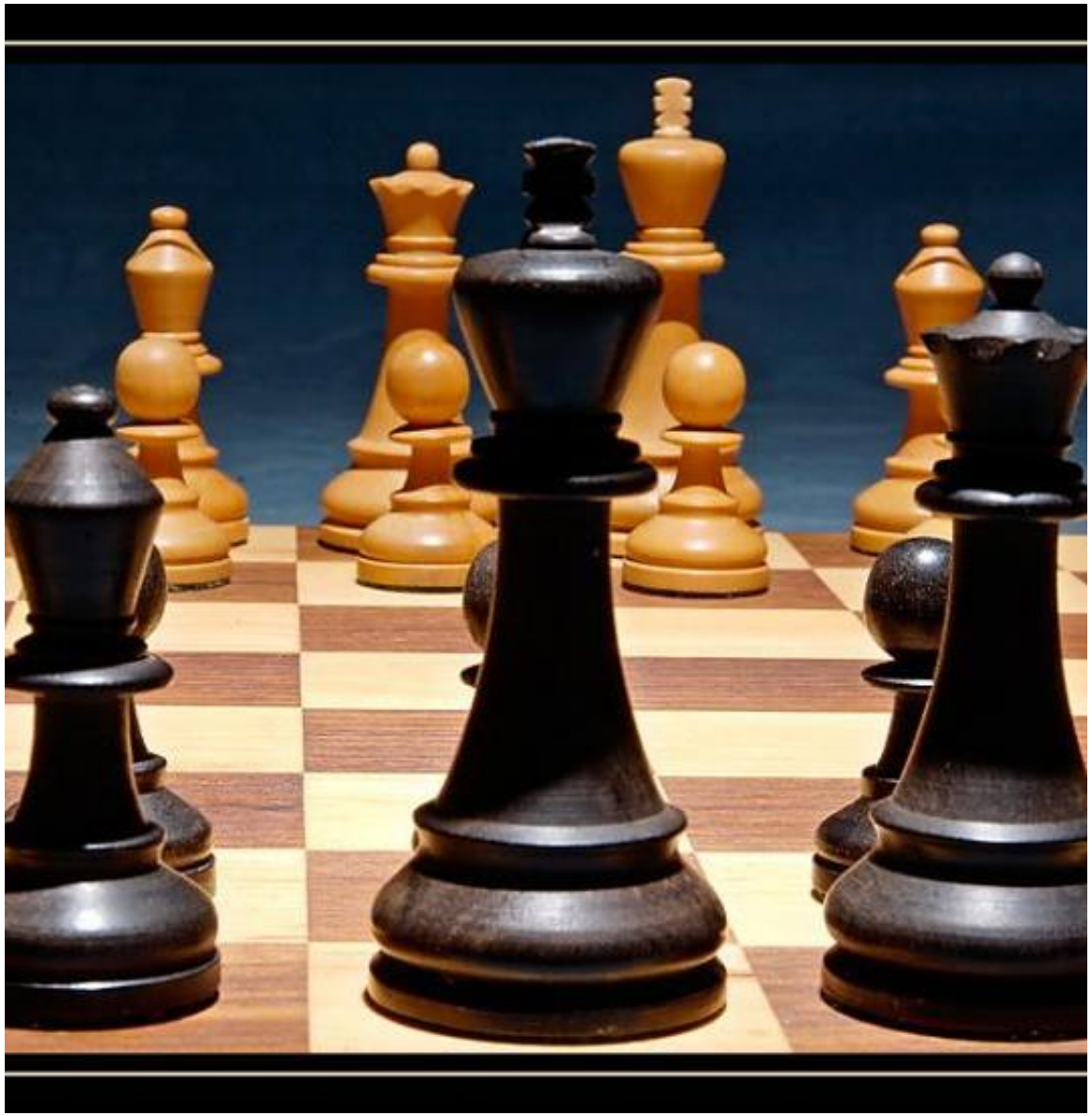


Управленското решение в спорта представлява волеви, социален акт на субекта на управление (насочен към обекта) за избор на най-подходяща алтернатива, върху основата на определени критерии, чрез изпълнението на която се постига ефективно поставената цел.

Условия за вземане на УР



- ❖ **Наличие на проблем (проблеми).**



Условия за вземане на УР

- ❖ **Да съществува вариантност (алтернативност) в изходите от ситуацията.**

Условия за вземане на УР



- **Да съществува**

субект и обект на управление.

Вземане на управленско решение в спорта

ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ВЗЕМАНЕТО НА УПРАВЛЕНСКОТО РЕШЕНИЕ

1. **Целенасоченост** – всяко управленско решение е насочено към разрешаването на конкретен проблем и постигане на предварително поставена цел;

2. **Научна обоснованост –** управленското решение да е съобразено с научните достижения в съответната проблемна област, да е обосновано от гледна точка на своята спортна, социална и икономическа ефективност;

3. **Обезпеченост –** управленското решение да бъде обезпечено от гледна точка на ресурсното, финансовото, кадровото, информационното осигуряване, както и с реално време за неговото изпълнение;

Вземане на управленско решение в спорта

ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ВЗЕМАНЕТО НА УПРАВЛЕНСКОТО РЕШЕНИЕ

4. **Своевременност –** изборът на подходящ момент за вземане на управленско решение в спорта е едно от най-важните условия за неговата ефективност;

5. **Комплексност и координираност –** решението да обхваща комплексно проблема и да дава възможност за координиране на усилията при решаване на проблема от всички участници, имащи отношение към него;

6. **Проверимост –** да бъде осъществена обратната връзка между субекта и обекта на управление, т.е. Решението да може технологично да бъде проверено – дали е постигната целта или не.

Видове управленски решения в спорта

I. **От гледна точка на своята значимост:**

1. Стратегически – тези решения са за по-дълъг период (дългосрочни), обикновено за един четиригодишен олимпийски цикъл. Те се вземат от най-весшестоящите членове на ръководството на спортната организация и определят генералните цели и задачи, които стоят пред нея;

2. Тактически – свързани с изпълнението на по-малки цели и задачи (част от стратегическите цели). Отнасят се за време от няколко дни до една година (средносрочни);

3. Оперативни – отнасят се за съвсем кратък период от време, обикновено са ежедневни и решават динамични, частни проблеми

Видове управленски решения в спорта

II. От гледна точка на функционалните подсистеми:

- 1. Решения, насочени към високото спортно майсторство;
- 2. Решения, насочени към спорта за всички;
- 3. Решения, насочени към детско-юношеския спорт;
- 4. решения, насочени към ученическия, армейския спорт и т.н.

III. Според броя на участниците при вземане на решението:

- 1. Индивидуални;
- 2. Колективни.

IV. Според обхвата на проблемите:

- 1. Комплексни;
- 2. Частни.

Видове управленски решения в спорта

V. Според обхвата на действие:

1. С национално значение;
2. С регионално значение;
3. С международно значение.

VI. Според обвързаността им с другите управленски функции:

1. Решения по прогнозирането;
2. Решения по планирането;
3. Решения по контрола и т.н.

ВЪПРОСИ

БЛАГОДАРЯ ВИ ЗА ВНИМАНИЕТО

